

tage den op fra ny fra dette Punkt. Jeg føler mig overbevist om, at det var en god Gjerning, man derved vilde have gjort, og et godt Grundlag, der derved vilde være vundet, og at man ingenlunde kunde sige, at Resultatet af vore Forhandlinger i denne Sag vare lig Nul, naar man lunde sige at have vundet et Grundlag. Jeg tror ogsaa, det er muligt, at man fra de forskjellige Sider kunde komme hinanden saa meget indpaa, at man kunde blive enig derom, inden man skiltes ad. Jeg tillader mig iøvrigt at tro, at naar Mange vist ikke alene i dette, men ogsaa i det andet Thing ere saa ivrige for at faae Afflutning paa denne Sag, enten det sker paa den ene eller den anden Maade, blot at Sagen kommer ud af Verden, saa er det i alt Fald tilbøieligt for man føler, at man arbejder under et Tryk, og det hænger sammen med den nye Politikk, som den høie Regjering er slaaet ind paa, og som er Modsetningen til Romaaneders-Politikken; det er en Limaaneders-Politikk og kan maaske blive en Tolvmaaneders-Politikk. Den begynde at sige, at Rigsdagen skulde være saa god at gjøre sig færdig i 2 Maaneder, længere Tid fik den ikke; men da den høie Regjering opdagede, at Rigsdagen hellere end gjerne vilde gjøre sig hurtig færdig, saa slog Regjeringen ind paa en modsat Vej og sagde: Vi slutte ikke Samlingen, før Rigsdagen er færdig; den maa selvsigelig afgive Betænkninger, naar vi blot holde ud, og der kan holdes meget længe ud. Der er Intet iveien for at en Samling kan være i 13 Maaneder, uagtet Maret kun har 12 Maaneder. Det lader sig meget vel gjøre, at den ordentlige Rigsdag, der træder sammen første Mandag i Oktober, udsættes, og at saa denne Rigsdag senere forskyttes. Hvad skulde der være iveien for at gjøre saadanne Kunst? Vi have set Kunst, der maaske ikke staa tilbage for den; men de Herrer, der mene, at der er et saadant Tryk fra Regjeringens Side, og at vi derfor maa have Ende paa Sagen, ligegyldig hvad Enden bliver, tage feil; thi jeg tror, at det afhænger af Rigsdagen selv, naar den vil have sin Samling sluttet. Man maa huske paa, at denne er en „ordentlig“ Samling, og at det kun er de „overordentlige“ Samlinger, der er afhængig af Kongens Beslutning; den ordentlige Samling kan efter min Overbevisning ifølge Grundloven meget vel slutes af Rigsdagen, naar Thingene ere enige derom. Iøvrigt behøves denne Fremgangsmaade ikke for at give Befolkningen Leilighed til at overveie denne Sag nærmere. Naar begge Things Formænd have kunnet blive enige om at give Juleferie, Paaskeferie og Pinteferie, saa kunne de vel ogsaa blive enige om at give en Sommerferie, og det er mindre vigtigt, paa hvilken Maade Befolkningen faar denne Leilighed til at sætte sig ind i Sagen, naar det kun sker. Jeg vil derimod ikke kunne række Haand til at

faae Noget istand, om hvilket Befolkningen, og ikke engang jeg selv formaar fuldt at skjønne, hvorledes det egentlig hænger sammen dermed. Jeg kunde af disse Grunde meget ønske, at det høie Thing vilde slaa sig til No med det Grundlag, her foreligger, dette „Udkast“, som jeg gjerne vilde kalde det; thi efterat have udtalt mig, som jeg har, om Formen, tør jeg ikke med god Samvittighed kalde det et „Lovforslag“, det tager sig for mig mere ud som en Bladartikkel, der fortæller, hvilke Forandringer man har i Sinde at stille til den nugældende Hærløvs, og som saa skulde gjælde. Jeg kunde derfor meget ønske, at man vilde gjøre denne Sag færdig ved en Dagsorden, som da skulde indeholde følgende Punkter. Man skulde deri udtale sin Billigelse og Anerkjendelse af Udkastets Hovedpunkter som hvilende paa det rette Grundlag for videre Forhandling. Man skulde udtale sin Forventning om, at Udkastet i sine Hovedtræk vilde blive lagt til Grund for Hærløvens endelige Gjenenssyn; men paa den anden Side — jeg slutter mig her til de Punkter, som findes i den Dagsorden, som vedtoges den 26de Juni (Stemmer: Den blev forkastet!) Ja, jeg mener den Dagsorden, som jeg da stemte for, og som jeg derfor føler mig bunden af. De Medlemmer, som vare med til at forkaste den, som stemte Nei til Dagsordenen, behøve ikke at tage sig den Sag saa nær, de kunne tage sig den Sag meget let, men de ærede Forslagsstillere ville let kunne forstaa, at jeg, som stemte for denne Dagsorden, og som ser, at der er Meget af den, som ikke er blevet borte endnu, men tvertimod staar, har Banstæthed ved at stemme for dette Forslag. Af disse to Punkter, som jeg figter til, og som jeg mener man skulde enes om gjennem en saadan Dagsorden, er det ene det, at Hovedbehandlingen af en saa vigtig Sag ikke henstødes til et formentlig saa sent Tidspunkt i Rigsdagsamlingen, og det Andet det, at der undes Befolkningen den korte Tid indtil Rigsdagens grundlovlige Sammentræden paany, til at overveie denne Sag, forinden den under de forhaandenværende Omstændigheder endelig afgjøres paa det foreliggende Grundlag. Hvad der skal forslaaes ved „de forhaandenværende Omstændigheder“, et Udtryk, jeg har laant fra Dagsordenen af 26de Juni, kan der maaske strides om. Det er fremsat paa Tryk, at det var motiveret med Hensyn til den nuværende Regjering, og det kan være rimeligt nok. I saa Henseende forstaa jeg ikke, hvorledes de ærede Forslagsstillere nu kunne gaa med til, hvad der nu er Tale om; men jeg lægger noget Mere ind i de „forhaandenværende Omstændigheder“. Jeg ser ikke alene paa Regjeringen, men jeg ser paa Partiforholdene her i Thinget. Under „de forhaandenværende Omstændigheder“ vil jeg nødig være med til at gaa til Reformen af en saa indgribende Betydning, saalænge Parti-